



Európsky hospodársky a sociálny výbor

PLENÁRNE ZASADNUTIE

20. A 21. MARCA 2013

Plenárne zasadnutie, ktoré sa konalo 20. a 21. marca 2013, svojou prítomnosťou poctili **Günther OETTINGER**, člen Európskej komisie zodpovedný za energetiku, v **stredu 20. marca 2013** a predseda Výboru regiónov **Ramón Luis VALCÁRCEL SISO** vo **štvrtok 21. marca 2013**.

Na plenárnom zasadnutí boli prijaté tieto stanoviská:

1. HOSPODÁRSKE RIADENIE, FINANČNÉ NÁSTROJE, DANE

• *Finančné výkazníctvo a audit*

Hlavné body:

EHSV súhlasí s podstatou programu a uznáva vysokú hodnotu finančného výkazníctva a auditu ako základu stabilného a transparentného trhu. EHSV však nemá dostatok informácií na posúdenie primeranosti pridelených finančných čiastok pre fungovanie každého programu, ani si nemôže vytvoriť vlastný názor na primeranosť „produktu“ každej inštitúcie pre potreby užívateľov, ktorých názor je podľa všetkého predsa len pozitívny. Finančná kríza priniesla ešte väčšiu potrebu presnejších informácií a stále účinnejších audítorských štandardov. Z toho dôvodu EHSV upozorňuje na nutnosť pripravovať vysoko kvalitných odborníkov vo verejnom a súkromnom sektore.

EHSV schvaľuje zásadu, že je nutné financovať činnosť inštitúcií, ktoré plnia veľmi chýlostivé a zároveň zvlášť dôležité úlohy. EHSV žiada Komisiu, aby potvrdila svoju plnú dôveru v nezávislosť orgánov IFRS, EFRAF a PIOB. EHSV by chcel znovu zdôrazniť význam zberu a spracovania údajov, ale najmä potrebu vedieť ich správne pochopiť a využívať: hoci treba uznať, že „dodávatelia“ majú vysokú odbornosť, ešte je potrebné veľa vykonať v oblasti mnohotvárnej kategórie užívateľov, a síce formou odbornej prípravy a doškolovania príslušných ľudských zdrojov.

• *Najvzdialenejšie regióny: inteligentný rast*

Hlavné body:

Prioritou EÚ voči najvzdialenejším regiónom (ďalej len „NR“) v súčasnosti musí byť posilnenie väzieb, ktoré ich spájajú s európskym kontinentom a pocit príslušnosti občanov k európskemu projektu. V niektorých oblastiach, ako napr. biodiverzita, pozorovanie Zeme, obnoviteľné zdroje energie, integrácia kultúr, laboratórií, experimentačných terénov, môžu byť NR dokonca modelom pre Európu.

Je potrebné zhodnotiť nástroj POSEI (program osobitných alternatív pre odľahlosť a ostrovný charakter) a rozšíriť ho na poľnohospodársku a nepoľnohospodársku výrobu NR.

Je takisto potrebné, aby bol článok 349 Zmluvy o fungovaní EÚ (ďalej len „ZFEÚ“) skutočne uplatňovaný v niekoľkých európskych politikách, ako napr. v oblasti hospodárskej súťaže, verejného obstarávania, rybolovu a životného prostredia s cieľom zohľadniť konkrétne zemepisné a klimatické špecifiká NR. Momentálna zdržanlivosť Európskej komisie sa s ohľadom na znenie Zmluvy nezdá

byť veľmi opodstatnená. EHSV vyzýva Európsku komisiu, aby vypracovala a zverejnila analýzu uplatňovania článku 349.

Okrem toho EHSV podporuje usporiadanie štruktúrovaného dialógu medzi občianskou spoločnosťou NR a občianskou spoločnosťou jednotlivých susediacich krajín (Latinská Amerika, Atlantický oceán, Karibik, Indický oceán). Išlo by najmä o zapojenie predstaviteľov NR do dialógu, ktorý Európska komisia začala v rámci dohôd o hospodárskom partnerstve (APE). EHSV podporuje vytvorenie monitorovacích výborov s účasťou občianskej spoločnosti v rámci všetkých dohôd o hospodárskom partnerstve a žiada, aby sa do týchto výborov zapojili NR, ak sa ich to týka.

2. VNÚTORNÝ TRH A VÝSKUM

• *Inkluzívny digitálny vnútorný trh*

Hlavné body:

Digitálny vnútorný trh má obrovský potenciál podporiť rast, zamestnanosť a prosperitu všeobecne. Veľa občanov však v súčasnosti stále ešte nemá možnosť využívať prínosy tejto príležitosti. Dôvody vylúčenia siahajú od sociologických a kultúrnych až po legislatívne. EHSV vymedzil niektoré problémy a prekážky, ktoré v súčasnosti bránia občanom v tom, aby boli skutočne v centre pozornosti digitálneho jednotného trhu (infraštruktúrne problémy, nejasný právny rámec, nedostatočné vymedzenie občianskych práv, dosiaľ neúplné uplatňovanie systémov riešenia individuálnych a kolektívnych sťažností, rozdiely v spotrebiteľskom prostredí v jednotlivých členských štátoch, kybernetická bezpečnosť, nedostatočné využívanie elektronického obstarávania a elektronických podpisov, nedostatočné uplatňovanie služieb elektronickej verejnej správy).

Digitálny jednotný trh vhodný do budúcnosti si vyžaduje, aby bol občan v centre jeho pozornosti ako hospodársky, sociálny a politický činiteľ v súlade so štyrmi základnými slobodami vnútorného trhu. Na to je potrebné vykonať opatrenia, ktorými sa zabezpečí:

- a) voľný a univerzálny prístup;
- b) otvorený internet a neutralita siete;
- c) predchádzanie zneužívaniu;
- d) normalizácia informačných a komunikačných technológií;
- e) interoperabilita a interkonektivita;
- f) cloud computing;
- g) cenová kontrola, t. j. minimálne sadzby;
- h) vzdelávanie a odborná príprava;
- i) ochrana pred kybernetickými podvodmi a kybernetickou kriminalitou (napr. pirátstvo a falšovanie);
- j) bezpečnosť (vrátane ochrany údajov a súkromia, ochrany detí, starších a zdravotne postihnutých osôb);
- k) charta digitálnych práv;
- l) uplatňovanie smernice o právach spotrebiteľov na digitálny obsah;

- m) preskúmanie právnych predpisov o elektronickom obchode, elektronických platbách, mobilnom telefonovaní atď.;
- n) preskúmanie politiky vysielania a retransmisie;
- o) informačné kampane;
- p) účasť a zapojenie občianskej spoločnosti na všetkých úrovniach politického rozhodovania;
- q) zverejnenie príručky EÚ o digitálnych službách.

- ***Právny rámec pre Konzorcium pre európsku výskumnú infraštruktúru***

Hlavné body:

EHSV:

- podporuje navrhovanú zmenu a doplnenie článku 9 nariadenia, ktorej cieľom je odstrániť diskrimináciu v zaobchádzaní medzi členskými štátmi a pridruženými krajinami, a tiež podporiť aktívnejšiu účasť pridružených krajín pri vytváraní a prevádzke budúcich konzorcií ERIC,
- nazdáva sa, že EÚ si môže ponechať dostatočnú kontrolu nad základnými prvkami činnosti konzorcií ERIC,
- vyjadruje obavy, pokiaľ ide o pomalé uplatňovanie právneho nástroja ERIC,
- nalieha na Komisiu, aby potenciálnym partnerom poskytla maximálnu podporu,
- odporúča, aby EÚ viac prispievala k spolufinancovaniu projektov ERIC tým, že zaručí lepšiu súčinnosť medzi štrukturálnymi fondmi a rámcovým programom Horizont 2020.

- ***Prístup ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania v Európskej únii***

Hlavné body:

EHSV víta skutočnosť, že bolo predložené znenie tohto nariadenia. V účinnom vykonávaní tzv. protokolu z Nagoje, ktorý slúži na presadzovanie cieľov Dohovoru o biologickej diverzite (dohovor CBD), vidí veľké príležitosti pre biohospodárstvo v EÚ. No takéto hospodárstvo je často odkázané na dovoz genetických zdrojov, preto je lepší prístup k uvedeným zdrojom jednoznačne v európskom záujme.

Protokol z Nagoje však nebol uzatvorený len so zámerom podporiť biovýskum a vývoj produktov, ale aj s cieľom zabezpečiť spravodlivé spoločné využívanie prínosov pri používaní genetických zdrojov a ich komercializácii. Krajiny (príp. domorodé obyvateľstvo), ktoré poskytujú tieto genetické zdroje a tradičné poznatky o zaobchádzaní s nimi, by tak mali profitovať z ich komercializácie a samotné hospodárstvo, ktoré ich uvádza na trh, by sa oslobodilo od obvinení z biopirátstva.

Práve v súvislosti s týmto spoločným využívaním prínosov, v záujme ktorého bol protokol z Nagoje primárne dohodnutý, vidí EHSV v rámci predloženého návrhu nariadenia niektoré slabé miesta. Tie by sa mali urýchlene odstrániť. Zároveň by sa mali ozrejmiť niektoré formulácie, ktoré ponechávajú príliš veľký priestor na interpretáciu.

Konkrétne sú to: pravidlá spoločného využívania prínosov; vytvorenie účinného systému kontroly, monitorovania a sankcií; okamih, od ktorého má platiť spoločné využívanie prínosov; zohľadňovanie biotechnológie a derivátov ešte pri spoločnom využívaní prínosov tzv. tradičných poznatkov; neskorý termín ohlasovacej povinnosti týkajúcej sa používania; otázka, či sa ohlasovacia povinnosť vzťahuje na výskum financovaný zo súkromných zdrojov a produktov založených na takomto výskume a účinnosť systémov sankcií.

• ***Doručovanie balíkov / elektronický obchod***

Hlavné body:

EHSV víta Zelenú knihu Komisie o integrovanom trhu a žiada Komisiu, aby vypracovala odporúčanie zamerané na šesť prioritných potrieb:

- systém spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti, ktorý by sa vzťahoval na online predajcu a prevádzkovateľov doručovania v rámci celého doručovateľského reťazca, najmä ak spotrebiteľia vracajú tovar preto, že chcú od kúpy odstúpiť alebo preto, že nie je v súlade s objednaným tovarom,
- úplnú vysledovateľnosť zásielok,
- povinnosť poskytnúť spotrebiteľovi možnosť výberu z viacerých spôsobov doručenia,
- plné uznanie systému národných centier na riešenie problémov s doručovaním v elektronickom obchode,
- povinnosť rešpektovania primeraných pracovných podmienok,
- povinnosť transparentnosti podmienok a cien,

a predložila správu o výsledkoch dosiahnutých na úrovni jednotlivých členských štátov a pri cezhraničnom doručovaní.

EHSV:

- pokladá za nevyhnutné odstrániť nedostatky regulačného rámca a odporúča štruktúrovaný dialóg medzi predstaviteľmi organizovanej občianskej spoločnosti o kódexe správania,
- nalieha na vytvorenie európskej siete národných centier na riešenie problémov s doručovaním v elektronickom obchode a vytvorenie európskeho pozorovateľského centra na riešenie problémov v tomto odvetví,
- požaduje zriadiť systém rýchleho varovania pri doručovaní v elektronickom obchode,
- pokladá za nevyhnutnú kvalitu zamestnanosti prostredníctvom pevného a koherentného sociálneho rozmeru na dosiahnutie integrovaného trhu s doručovaním balíkov.

- ***Zneužívanie štatútu samostatne zárobkovo činnnej osoby***

Hlavné body:

Zatiaľ neexistuje jednoznačná definícia platná v celej EÚ, ktorá by jasne rozlišovala medzi skutočnou samostatne zárobkovo činnou osobou pracujúcou na vlastný účet a zdanlivo samostatne zárobkovo činnou osobou.

Spoločné právne predpisy a definícia zdanlivej samostatnej zárobkovej činnosti by pomohla skutočným samostatne zárobkovo činným osobám a mikropodnikom. Proti zdanlivo samostatnej zárobkovej činnosti treba bojovať lepšou registráciou a monitorovaním skutočného postavenia na trhu práce.

Zamestnanci, ktorí sa stali skutočnými samostatne zárobkovo činnými osobami, sú normálnou súčasťou trhu práce a hospodárstva. Mali by mať možnosť využívať výhody spoločných možností, ako je integrácia do existujúcich organizácií a začlenenie do rôznych častí systémov sociálneho zabezpečenia a dôchodkových systémov. V plnej miere by sa tiež mali uplatňovať zásady ochrany zdravia a bezpečnosti na pracovisku a mal by sa im umožniť prístup k inštitúciám odborného vzdelávania.

Niektoré mechanizmy, ktoré členské štáty zriadili na rozvoj podnikania, môžu narúšať hospodársku súťaž pre skutočne samostatne zárobkovo činné osoby, mikropodniky a malé a stredné podniky. Je dôležité vykonať štúdiu dosahu na všetky tieto kategórie.

EHSV odporúča navrhnúť členským štátom, aby identifikovali obzvlášť problematické odvetvia a aby prostredníctvom sociálneho dialógu stanovili minimálne hodinové mzdy, ktoré by sa mohli líšiť aj medzi regiónmi rovnakého členského štátu.

- ***Vnútrotrh a regionálna pomoc***

Hlavné body:

EHSV:

- víta rozhodnutie aktualizovať a zmodernizovať súbor pravidiel zameraný na riadenie verejných investícií na podporu podnikov usadených v znevýhodnených oblastiach,
- odporúča Európskej komisii, aby sa zamerala na väčší súlad medzi oblasťami politiky Únie a politikou hospodárskej súťaže,
- žiada, aby nové usmernenia pre regionálnu štátnu pomoc poskytli členským štátom pružný nástroj na horizontálne zásahy a odporúča, aby stanovila pružnejšie porovnávacie ukazovatele, ktoré by boli primerané hospodárskej situácii, ktorá sa výrazne mení,
- považuje za nesprávne vylúčiť veľké podniky z poskytovania pomoci na investičné projekty zamerané na regionálny rozvoj a súdržnosť,
- zdôrazňuje, že nástroj regionálnej štátnej pomoci musí obsahovať potrebné prostriedky, aby sa neprejavili efekty vytlačenia (crowding-out) a delokalizácie, ktoré by mohli roztriešť vnútrotrh,

- žiada Komisiu, aby rozsah pomoci znižovala postupnejšie, progresívne a vyvázenejšie, než to navrhuje,
- navrhuje, aby sa HDP na obyvateľa, ktoré je v súčasnosti jediným ukazovateľom, ktorý neodzrkadľuje skutočný výkon regionálneho hospodárstva, doplnilo o ďalšie kritériá.

3. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, POĽNOHOSPODÁRSTVO A RYBOLOV

- ***Dobry život v rámci možnosti našej planéty / Siedmy environmentálny akčný program EÚ***

Hlavné body:

EHSV víta návrh 7. environmentálneho akčného programu (7. EAP). Jeho prijatím Radou a Európskym parlamentom sa medzi rozhodujúcimi európskymi inštitúciami dosiahne zhoda v environmentálnej politike v tom, do akej miery je ekologická situácia ešte stále dramatická, že vykonávanie európskych právnych predpisov v oblasti životného prostredia vykazuje vážne nedostatky, že doterajšie prístupy k riešeniu existujúcich i budúcich problémov neboli postačujúce a v tom, čo je potrebné v environmentálnej politike do roku 2020 vykonať.

Návrh potvrdzuje mnohokrát vyjadrený postoj výboru, že dôvodom problémov týkajúcich sa životného prostredia nie je absencia dostatočných poznatkov alebo chýbajúce možnosti riešenia, ale nedostatočná politická vôľa konať.

Návrh 7. environmentálneho akčného programu sa však vo všeobecnosti i v detailoch vyznačuje skôr tým, že je málo konkrétny, než jasnosťou.

Podľa EHSV nezaujíma 7. EAP dosť jasné stanovisko k hospodárskym a spoločenským zmenám potrebným na dosiahnutie environmentálnych cieľov.

Siedmy environmentálny akčný program veľmi výstižne analyzuje slabé stránky uskutočňovania doterajších environmentálnych akčných programov, ale neponúka takmer žiadne návrhy, ako by sa tieto nedostatky dali zredukovať resp. vyriešiť. Takmer všetky požiadavky na pozitívny vývoj v oblasti prírody a životného prostredia vyšli od občianskej spoločnosti. Organizácie občianskej spoločnosti sú podľa názoru EHSV ústrednými aktérmi pri vykonávaní 7. EAP. Ich úlohu v 7. EAP by bolo treba viac vyzdvihnúť a posilniť v podobe ďalšieho prioritného cieľa.

EHSV žiada Radu a Európsky parlament, aby do 7. environmentálneho akčného programu zakotvili úlohu vypracovať novú zastrešujúcu stratégiu EÚ pre trvalo udržateľný rozvoj, ako to požadovala Rada ministrov životného prostredia vo svojich záveroch z konferencie Organizácie spojených národov o trvalo udržateľnom rozvoji Rio+20.

- ***Príspevok občianskej spoločnosti k stratégii predchádzania stratám potravín a znižovania plytvania potravinami (stanovisko z vlastnej iniciatívy)***

Hlavné body:

Keďže vo svete mnohí ľudia trpia nedostatkom potravín a zdroje sú obmedzené, EHSV sa domnieva, že je mimoriadne dôležité, aby otázka predchádzania stratám potravín a znižovania plytvania potravinami, bola na poprednom mieste v rámci politickej agendy. EHSV takisto víta angažovaný postoj Európskeho parlamentu a najnovšie iniciatívy Európskej komisie v tejto oblasti.

V záujme zachovania koherencie politík, ktoré sa majú realizovať, EHSV zdôrazňuje, že je potrebné stanoviť definíciu a spoločnú metodiku na úrovni EÚ s cieľom vyčíslit' straty a mieru plytvania potravinami. Vzhľadom na danú situáciu a stanovené ciele sa však domnieva, že bude potrebné prijať konkrétne opatrenia a nečakať na výsledky prebiehajúcich programov.

EHSV povzbudzuje rozvoj a ďalšiu realizáciu platforiem na výmeny názorov o témach týkajúcich sa boja proti plytvaniu potravinami v rôznych regiónoch a členských štátoch Únie, a to s cieľom maximalizovať objem prostriedkov venovaných na tieto programy a podporiť iniciatívy, ktoré sa preukážu ako účinné.

So zreteľom na poľutovaniahodné znižovanie zdrojov potravinových bánk a v čase, keď hospodárska kríza spôsobuje výrazné zvyšovanie ich potrieb, výbor dôrazne žiada, aby distributéri a zásobovatelia reštaurácií umožnili, aby potravinové banky mohli v čo najväčšej miere využívať presuny potravín, ktoré sú ešte vhodné na konzumáciu. Je potrebné najmä rozšíriť súčasné iniciatívy v niektorých členských štátoch v daňovej oblasti, oslobodiť darcov od zodpovednosti a prispôbiť niektoré administratívne opatrenia tak, aby sa čo najviac uľahčil proces darovania a zaručila sa potravinová bezpečnosť.

EHSV okrem toho žiada jasnejšiu komunikáciu so spotrebiteľmi, komplexnejšie označovanie, zavedenie kampaní na zvyšovanie informovanosti a väčší objem investícií do výskumu v tejto oblasti.

4. SOCIÁLNE VECI, ZAMESTNANOSŤ

- ***Úloha podnikov vo vzdelávaní v EÚ***

Hlavné body:

Výbor zaznamenáva aktívny prístup zamestnávateľov a podnikateľov k celoeurópskej mobilizácii na podporu rozvoja kvalifikácií a ich zladenia s potrebami trhu práce v záujme obnovy rastu, tvorby pracovných miest a najmä zlepšenia situácie mladých ľudí na trhu práce.

Vzdelávanie a odborná príprava sú nákladné činnosti, do ktorých je zapojený väčší počet príjemcov. Existuje celý rad modelov, ako je v Európe možné zaviesť systémy na rozdelenie nákladov. Zamestnávatelia by sa na nich mali zúčastňovať v súlade s vnútroštátnymi postupmi a podmienkami.

Výbor apeluje na zamestnávateľov a podnikateľov, aby podporili zásadu partnerstva a spoluprácu všetkých zúčastnených strán na reformách vzdelávacích systémov, systémov odbornej prípravy a rozvoji stratégií celoživotného vzdelávania. V tejto súvislosti výbor uznáva úlohu sociálneho dialógu a doterajšie výsledky spolupráce sociálnych partnerov na všetkých úrovniach.

Výbor apeluje na zamestnávateľov a podnikateľov, aby v záujme zachovania a posilnenia postavenia priemyslu v Európe prispeli k zlepšeniu imidžu priemyslu, technických odborov a zručností v odboroch STEM (prírodné vedy, technológia, inžinierske odbory a matematika), analyzovali, predvídali a informovali o potrebách jednotlivých odvetví, a tak aktívne prispeli k lepšiemu zosúladieniu zručností s potrebami trhu práce.

Zamestnávateľa a organizácie podnikov by súčasne mali rešpektovať zvláštne potreby mikropodnikov a malých podnikov s ohľadom na ich veľký potenciál vytvárať pracovné príležitosti a pomáhať im pri vytváraní vlastných prehľadov, ktoré by podrobne ukázali, ako tieto flexibilnejšie a dynamickejšie podniky fungujú.

Výbor odporúča podnikom, aby spoločne s ďalšími aktérmi činnými v oblasti zamestnanosti úzko spolupracovali so školami a vzdelávacími inštitúciami a aktívne sa podieľali na tvorbe osnov a programov výučby v odbornej príprave a ďalšom vzdelávaní, a to z hľadiska očakávaných výsledkov.

• ***Spoluúčasť zamestnancov***

Hlavné body:

- Na prekonanie krízy v záujme všetkých skupín, ktoré postihla, teda v záujme investorov, zamestnávateľov, zamestnancov, regiónov je potrebné spoločné úsilie a ciele, s ktorými sa stotožňujú všetci (ako napríklad dlhodobý rozvoj podniku), ako aj fungujúci sociálny dialóg.
- EHSV by v tejto súvislosti chcel podnietiť hľadanie nových možností, a to aj pokiaľ ide o európsky rámec správy a riadenia spoločnosti (Corporate Governance).
- EHSV je presvedčený, že „dobrá“ a v tomto zmysle aj „udržateľná“ správa a riadenie spoločnosti musí byť založená na právnych štruktúrach a postupoch spoluúčasti zamestnancov prostredníctvom práva pracovníkov na informácie a konzultácie v rámci podniku a prípadne aj spolurozhodovania na vnútornom trhu.
- EHSV otvára diskusiu o „udržateľnej spoločnosti“ (*Sustainable Company*) ako koncepcii správy a riadenia podniku. K tomu patrí okrem iného aj to, aby bol pri prijímaní rozhodnutí v podniku rešpektované aj postoje zamestnancov a existencia „spravodlivých vzťahov“ (*Fair Relationship*) medzi zamestnancami, vedením podniku a jeho vlastníckmi.
- Na povinné zapojenie zástupcov zamestnancov je už v súčasnosti na národnej a európskej úrovni k dispozícii celý rad nástrojov, ktoré treba účinne využívať.
- Podľa EHSV sa musia podniknúť určité kroky aj na európskej politickej úrovni, ktorá by mala vytvoriť vhodné stimuly a zlepšiť príslušný európsky právny rámec bez toho, aby zasahovala do národných kompetencií.
- V tejto súvislosti EHSV navrhuje, aby sa existujúce európske základné právo spoluúčasti zamestnancov zaviedlo do vnútroštátnych a lepšie rozpracovalo v európskych právnych predpisoch.

- V práve EÚ by sa mali zosumarizovať a zovšeobecniť ustanovenia týkajúce sa povinnej spoluúčasti zamestnancov pri určovaní strategického smerovania spoločnosti, a to na základe dosiahnutých noriem, ako aj zjednotiť definície, pokiaľ ide o právo zamestnancov na informácie, konzultácie a zapojenie.
- Predbežne novú etapu v tejto diskusii otvára uznesenie EP z 15. januára 2013, v ktorom sa požaduje vytvorenie právneho rámca s minimálnymi normami pri reštrukturalizácii, aby boli sociálne a hospodárske náklady čo najnižšie a podporilo sa predvídanie zmien. K tomu patria opatrenia, ktorých cieľom je zachovať pracovné miesta a pracovnú silu, ako aj ustanovenia, ktoré podniky vedú k preventívnej spolupráci.

• ***Balík opatrení v oblasti zamestnanosti mladých ľudí***

Hlavné body:

- EHSV víta návrh balíka opatrení v oblasti zamestnanosti mladých ľudí a odporúča, aby sa osobitná pozornosť venovala jeho uplatňovaniu na úrovni členských štátov tým, že sa opatrenia zamerané na boj proti nezamestnanosti mladých ľudí stanú dôležitou súčasťou národných programov reforiem.
- EHSV podporuje myšlienku zaviesť systém záruk pre mladých ľudí v členských štátoch, ktorý bude financovaný prostredníctvom osobitnej iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí v rámci viacročného finančného rámca a ktorý bude disponovať aspoň 6 miliardami EUR, ale zdôrazňuje, že ostatné regióny by mali mať možnosť získať finančnú pomoc podľa štandardných postupov ESF.
- EHSV odporúča, aby tam, kde je to možné, bola veková hranica prístupu k tomuto systému zvýšená na 30 rokov, aby systém zahŕňal mladých ľudí, ktorí končia vysokú školu neskôr alebo tých, ktorí sa nachádzajú vo fáze prechodu zo školy do zamestnania a ešte im hrozí strata kontaktu s trhom práce.
- Na základe úspešných príkladov z niektorých členských štátov by pri príprave, uskutočňovaní, propagácii a monitorovaní tohto systému mali kľúčovú úlohu zohrávať sociálni partneri a mládežnícke organizácie a ich zastupiteľské platformy.
- Reformy služieb EURES a v prípade potreby verejných služieb zamestnanosti v členských štátoch by tiež mali aktívne podporovať mladých ľudí a mali by prispôbiť svoje služby a prístupy tak, aby boli prístupnejšie.
- Mali by sa zlepšiť podmienky pre ponuky stáží a učňovskej prípravy a ich kvalita sa musí zabezpečiť pomocou presne stanovených povinných kritérií.

5. DOPRAVA

- ***Modrý rast: príležitosti pre udržateľný rast v morskom a námornom odvetví (oznámenie)***

Hlavné body:

EHSV sa vo všeobecnosti domnieva, že oznámenie je rozvážnym príspevkom k integrovanej námornej politike EÚ, ktorá odkazuje na stratégiu Európa 2020 a má za cieľ oživiť hospodárstvo v Európe prostredníctvom využitia potenciálu námorného hospodárstva, vytvoriť nové pracovné miesta a stimulovať hospodársku súťaž a sociálnu súdržnosť.

EHSV zdôrazňuje, že ak sa modrá ekonomika bude považovať za nevyčerpatel'ný zdroj nevyužitého bohatstva, a ak na modrý rast budeme neustále poukazovať tak nástojčivo, akoby išlo o všetiek na všetky neduhy európskej ekonomiky, existuje riziko, že sa zosilnia viacnásobné tlaky, ktorým už dnes musia čeliť pobrežia a moria. Výbor preto odporúča stálu ostražitosť v záujme toho, aby sa nastolila rovnováha medzi hospodárskymi cieľmi a zásadami udržateľného rozvoja.

EHSV sa domnieva, že modrý rast musí prispievať k podpore sociálneho začlenenia bez vylúčenia a ponúknuť možnosti v oblasti zamestnania, odbornej prípravy a úplného zapojenia najmä v miestnych a pobrežných spoločenstvách, ktoré majú svoje osobitosti a potreby, a to predovšetkým so zreteľom na spoločenstvá, ktoré sú odľahlé a riedko zaľudnené.

EHSV odkazuje na užitočné pripomienky, ktoré formuloval v súvislosti s námorným a morským výskumom, a zdôrazňuje kľúčový význam výskumu a inovácie v záujme toho, aby sa zaistilo silné konkurenčné postavenie Európy v novo sa rozvíjajúcich odvetviach, pričom kladie dôraz na základný aj pokročilý výskum orientovaný na novátorské aplikácie a výkonnejšiu metodiku, ktorá uprednostňuje spoluprácu medzi priemyselným sektorom a akademickou obcou.

EHSV venuje osobitnú pozornosť otázke vzdelávania a povzbudzuje Komisiu, aby vypracovala vhodný inovatívny vzdelávací rámec, ktorého cieľom bude prilákať študentov, ktorí absolvovali odbornú prípravu, k profesijnému uplatneniu v námornej oblasti.

- ***Vybavenie námorných lodí (zrušenie smernice 96/98/ES)***

Hlavné body:

Výbor víta návrh smernice o vybavení námorných lodí, ktorý predložila Komisia, a podporuje jeho hlavné ciele. Návrh zaisťuje harmonizované uplatňovanie noriem Medzinárodnej námornej organizácie (IMO), ktoré sa týkajú tohto vybavenia a zaručuje správne fungovanie vnútorného trhu s vybavením námorných lodí, a tým zvyšuje námornú bezpečnosť a ochranu pred znečistením.

EHSV sa domnieva, že IMO vypracúva normy a testovacie postupy pre vybavenie námorných lodí dlho pred tým, než je ich inštalácia na palube lodí povinná. Spoločné kroky členských štátov v súvislosti s postupom IMO zaisťujú dodržanie cieľov smernice bez toho, aby bolo potrebné prikróčiť k jednostranným dočasným normám EÚ pre vybavenie, ktoré by napokon nemuseli spĺňať normy IMO a mohla by byť potrebná ich výmena alebo „tolerovanie“ historického stavu. Pretrvávanie

regionálnych noriem založených na odlišnom uplatňovaní noriem IMO môže poškodiť konkurencieschopnosť flotily EÚ a znížiť úroveň bezpečnosti a ochrany životného prostredia.

EHSV sa nazdáva, že je potrebná väčšia jasnosť, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti a uplatňovanie určitých ustanovení smernice v súvislosti s požiadavkami na vzájomné uznávanie a akceptáciu vybavenia podľa nariadenia (EHS) č. 613/91 o prevode lodí z jedného do druhého registra v rámci Spoločenstva, nariadenia o spoločných pravidlách a normách pre organizácie vykonávajúce inšpekcie a prehliadky a Dohody o vzájomnom uznávaní osvedčení o zhode pre námorné zariadenia medzi Európskym spoločenstvom a Spojenými štátmi americkými z roku 2004.

6. ENERGETIKA

- ***Skúmanie potrieb a metód aktívneho zapojenia občanov do energetickej politiky (prieskumné stanovisko na žiadosť Komisie)***

Hlavné body:

Pri tvorbe politiky EÚ týkajúcej sa energetickej transformácie často chýba skutočná akceptácia členskými štátmi a občania nie sú do prípravy politiky zapojení z hľadiska vysvetľovania kompromisných riešení a preferencií. Jedným zo spôsobov, ako prekonať tieto rozdiely a zabezpečiť prehľadnosť, je zapojiť občanov v štáte a potom stanoviť štátnu energetickú politiku v širších súvislostiach EÚ. Občania musia byť účinnejšie zapojení do strategického usmerňovania hlavných politických rozhodnutí, pretože príprava energetickej transformácie presahuje dôležité trhové otázky.

EHSV zaujme vedúcu úlohu pri zavedení európskeho dialógu o energetike (EDE), ktorý bude predstavovať koordinované viacúrovňové rozhovory v členských štátoch a medzi členskými štátmi zamerané na činnosti. Pôjde o ambiciózny program, financovaný aktérmi energetického reťazca a prepojený s jestvujúcimi iniciatívami, ktorý si získa uznanie tým, že bude reagovať na potreby a obavy verejnosti. EDE sa stane synonymom spoľahlivých informácií o energetike a poskytne „rokovací priestor“ na diskusiu o otázkach súvisiacich s realizáciou vzhľadom na spoločenský dosah a spoločenskú akceptáciu, investície a stratégiu využívania zdrojov a iné politické úvahy.

EDE bude musieť mať merateľný vplyv na tvorbu politiky a podporovať konvergencie na úrovni EÚ so silným prepojením na energetický a klimatický akčný rámec po roku 2020. EHSV preto odporúča poskytnúť silnú politickú a administratívnu podporu navrhovanému európskemu dialógu o energetike.

7. VONKAJŠIE VZŤAHY

- ***Sociálny dialóg v krajinách Východného partnerstva (stanovisko z vlastnej iniciatívy)***

Hlavné body:

Toto stanovisko z vlastnej iniciatívy je koncipované ako príspevok k práci novej pracovnej skupiny pre sociálny dialóg, ktorá bola vytvorená v novembri 2012 v rámci Fóra občianskej

spoločnosti krajín Východného partnerstva. Výbor vyjadruje podporu Východnému partnerstvu (VP) a pripomína význam účasti občianskej spoločnosti, ako aj nevyhnutnú úlohu sociálneho dialógu v záujme zosúladenia rôznych sociálnych a hospodárskych záujmov podnikov a zamestnancov.

Výbor zdôrazňuje osobitný charakter sociálneho dialógu, ktorý by sa mal viesť súbežne a komplementárne s občianskym dialógom, ktorého cieľom je široká participatívna demokracia. Pripomína, že sociálny aj občiansky dialóg je založený na nezávislosti sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti ako jednej zo základných ľudských a sociálnych práv. Výbor žiada, aby sa v rámci Východného partnerstva v plnej miere uznali základné práva a aby ich dodržiavanie bolo súčasťou kritérií oficiálne stanovených pri vypracovaní dohôd o pridružení a ich hodnotení.

EHSV sa domnieva, že Východné partnerstvo by malo prispieť k účinnému posilneniu sociálneho dialógu na úrovni partnerských krajín, a preto žiada, aby sa pravidelne viedla štruktúrovaná konzultácia s príslušnými zainteresovanými stranami v čase prípravy, ako aj pri hodnotení dohôd o pridružení.

Výbor žiada, aby sa vykonala revízia rokovacieho poriadku a pravidiel Fóra občianskej spoločnosti pre výber organizácií občianskej spoločnosti takým spôsobom, ktorý by zástupcom sociálnych partnerov umožnil, aby sa zúčastnili v súlade s úlohou, ktorú ich organizácie zohrávajú v živote príslušných krajín.

V nadväznosti na rozhodnutie Fóra občianskej spoločnosti vytvoriť piatu pracovnú skupinu pre sociálny dialóg výbor navrhuje, aby sa v rámci Východného partnerstva vytvoril osobitný „panel“ zameraný na sociálnu politiku a politiku zamestnanosti, ktorý by riadilo GR Európskej komisie pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie.

EHSV víta vytvorenie nástroja na podporu občianskej spoločnosti a Európskej nadácie pre demokraciu. V rámci Európskej nadácie pre demokraciu by mohlo mať svoje miesto aj financovanie výskumu o stave sociálneho dialógu v jednotlivých krajinách, ktorý by umožnil zistiť pokrok dosiahnutý v tejto oblasti. Výbor tiež žiada, aby bolo možné v krajinách Východného partnerstva realizovať program podľa modelu iniciatívy pre sociálnu súdržnosť v krajinách juhovýchodnej Európy.

- ***Sociálna ochrana v rozvojovej spolupráci Európskej únie (oznámenie)***

Hlavné body:

- Za navrhovanie vlastného systému sociálnej ochrany sú primárne zodpovedné partnerské štáty, pričom spolupráca s EÚ musí prispieť k posilneniu ich inštitucionálnej kapacity, schopnosti vyberať dane a riadiacej schopnosti.
- V štátoch s nízkymi príjmami by sa mohla poskytovať viacročná finančná pomoc. Bokom nesmú zostať štáty so strednými príjmami s problémami súvisiacimi s chudobou a nerovnosťou.
- Sociálna ochrana je investíciou na podporu sociálnej súdržnosti. Rozvojová spolupráca musí venovať osobitnú pozornosť dôstojnej práci, rozdeleniu bohatstva, demografickému rastu,

všeobecnému charakteru dávok a sociálnych služieb a zásadnej úlohe štátu.

- Rozvojová spolupráca by mala podporiť vytvorenie systémov sociálnej ochrany pre legálnych pracovníkov, vrátane pracovníkov s nestálym pracovným miestom, samostatne zárobkovo činných osôb, ekonomicky závislých a pracovníkov v poľnohospodárstve, ako aj systémov poskytovania pomoci, ktoré by sa vzťahovali na celé obyvateľstvo vrátane neformálnej ekonomiky.
- Dohody o pridružení, obchodné dohody, dohody o stabilizácii alebo hospodárskom partnerstve, ktoré podpíše EÚ, by mali obsahovať kapitolu venovanú sociálnej ochrane.
- Mala by sa vytvoriť sieť expertov na sociálnu ochranu na podporu výmeny osvedčených postupov a koordinácie práce.
- Organizácie občianskej spoločnosti by sa mali zapájať do procesu určovania, navrhovania a monitorovania programov spolupráce.
- EHSV vyjadruje obavy, že vzhľadom na obmedzenie programov rozvojovej spolupráce EÚ na maximálne tri sektory bude sociálna ochrana odsunutá bokom a že najmenej v prípade 20 % z celkového objemu pomoci EÚ vyčleneného na sociálne začlenenie a ľudský rozvoj nie je zabezpečené osobitné pridelovanie pre oblasti vzdelávania, zdravia a sociálnej ochrany.
